

Werkgroep
De Slobkousjes
natuurpunt

SLOBKOUSNIEUWS 20 jrg3

Woensdag 26 juni gingen we op bezoek bij onze collega's van het SAP clubje. SAP-Clubje staat voor Samen Amusant op Pad: op een leuke manier samen de natuur ontdekken, bestuderen en ervan genieten.

Zoals wij trekt het SAP-clubje er elke woensdagavond (van mei tot augustus) op uit voor planten. Daarenboven gaan ze één zaterdagmiddag per maand (mei-september) insecten waarnemen.

Het werd een prettige gezamenlijke activiteit en ik kan er nu een beetje van profiteren door mijn nieuwsbrief te spekken met hun verslag.

Jan Weyers liet me volgend bericht:

Dag natuurvrienden,

De negende plantenwandeling met het SAP-clubje dit seizoen ging door in het kilometerhok D6-45-21, gelegen bij het Albertkanaal tussen de Groene Delle en Stokrooie.

De Noord-Limburgse plantenwerkgroep, De Slobkousjes, kwam onze gelederen versterken met 10 personen. Daar we in totaal met 21 speurneuzen waren bleef waarschijnlijk geen enkel plantje ongezien en dat is dan ook te merken aan de streeplijst met nagenoeg 200 soorten.

De plantenlijst is als bijlage te vinden en bevat eveneens de bijkomende waarnemingen gedaan door waarnemers met eveneens interesse voor vogels, insecten en paddenstoelen.

Om optimaal te genieten van alle gegevens kunnen er voor iedere waarneming foto's van het internet gegenereerd worden.

Voor de gekleurde lijst met plantennamen kan geklikt worden op het nummer voor de onderliggende naam om foto's van de website KU-Leuven-Kortrijk te bekomen.

Op deze foto's kan doorgeklikt worden om vergrotingen te krijgen en specifieke kenmerken nog beter te zien. Daar op deze website niet alle planten zijn opgenomen die wij aanstreepten zal het niet lukken om altijd direct een foto te kunnen bekijken.

Om toch foto's van die planten te bekomen kan geklikt worden op de onderliggende naam van de plant zelf.

Ook op de namen van de waargenomen vogels, insecten en paddenstoelen kan geklikt worden voor foto's.

In de eveneens bijgevoegde Excel-lijst zijn de planten alfabetisch gerangschikt ; eerst op Nederlandse naam en ernaast ook op Wetenschappelijke naam.

Dit laatste is natuurlijk interessant omdat zo de soorten van eenzelfde familie samen staan.

Het bijgevoegde verslag rondt het geheel aan gegevens optimaal af. Je kan ook weer een stuk kennis mee opdoen.

Alle waarnemers waren erg tevreden met de vruchtbare samenwerking en de fijne kennismaking met gelijkgezinde natuurliefhebbers. Er werd hier en daar al geopperd om het niet bij deze ene keer te laten.

Bij de nieuwe planning zal daar beslist ook rekening mee gehouden worden.

Met vriendelijke groeten

Jan Wyers Coördinatie studiewerkgroep NP Hasselt-Zonhoven

We zorgen voor een vervolg Jan!

Van onze Ine Reynders kreeg ik volgende mail:

Hoi Jan,

Hierbij de lijst die ongetwijfeld nog aangevuld gaat worden.

Het initiatief om een gezamenlijke wandeling te plannen met SAP, is wat mij betreft voor herhaling vatbaar, interessant gebied en goed opkomst!

Leuk om van elkaar tips te krijgen.

De 'nieuwe' voor de lijst die ik weer cursief onderaan toegevoegd, volgende keer Hageven, ik verheug me er al op.

Groetjes Ine.

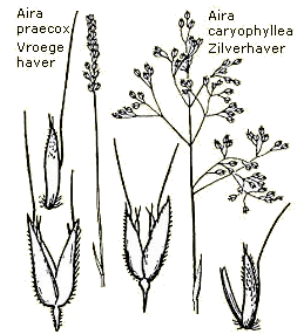
Het aanvullen van de lijsten zal nog even moeten wachten want deze jongen gaat twee weken stappen in Frankrijk en heeft nu nog heel wat dringende dingen op zijn lijstje staan die voordien nog moeten afgewerkt worden. Intussen kunnen jullie wel een kijkje nemen in de lijst van het SAP clubje in bijlage.

Groeten van Jan

Nu woensdag 3 juli duiken we in een normaal ontoegankelijk deel van het Hageven. Een buitenkans dus voor de liefhebbers.

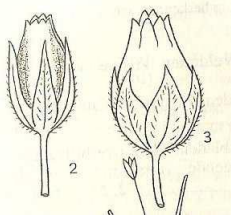
We komen daarvoor samen om 19:00 uur aan de Wulp.

We waren met velen, hoewel een aantal vaste waarden ontbraken. De Slobkousjes, een natuurpunt werkgroep uit Noord-Limburg, (<http://www.natuurpunt-noordlimburg.be/slobkous.html>) kwamen ons assisteren. Slobkousen (<http://www.wildebijen.nl/slobkousbij.html>) zijn ijverige bijtjes die bij bloemenbezoek getten vol stuifmeel en olie verzamelen. De mannetjes bijtjes slapen in de bloemen van de grote wederik (<http://werthof.home.xs4all.nl/spoorzicht/insecten/wespen/slobkousbij.html>). Het groepje naamgenoten kende ook veel van planten. Ze hebben in Limburg al veel rond gesnuffeld en informatie bij elkaar gesprokkeld en daar mochten wij mee van genieten. Zij zijn niet blijven slapen in het groen, car-poolend zijn ze samen na de wandeling weer naar huis gereden. Pieter Henderickx was er ook, hij zorgde ervoor dat we ruim wat hooi op onze vork namen. Kortom we waren met 21 personen samen gekomen aan de hoek Klein Spanjestaart en Jagerspad (ter hoogte van einde Kanaalstraat) in Stokrooie. Wij zouden de berm van het Albertkanaal uitkammen en weer in de buurt van de Groene Delle inventariseren. (<http://www.stokrooie.be/groene-delle/>)

We moesten een eindje wandelen voor we in het hok kwamen, maar we bleven wat voortijdig hangen bij uitgebloeide zilverhaver. Een dwerghaver (het grasje is inderdaad klein) met een zilverachtige glans. (tekening uit Soortenbank.nl). In de buurt stond fijn schapengras, dat in dezelfde voedselarme biotoop thuishoort. Ook het zandblauwtje, groeit op kalkarme zandgrond. Dat het zandblauwtje een lid is van de klokjesfamilie, kan je eerder op basis van de bloemkleur dan aan het bloemenmodel zien. Ook de zandmuur met zijn kleine driehoekige tegenoverstaande blaadjes was hier te vinden.

Bij http://www.limburg.be/webfiles/pnc/deterzandmuur_20130420_publ.pdf wordt het verschil tussen de tengere en de gewone zandmuur omschreven.

Gewone zandmuur (fig. 3)

Stengel fors, met korte leden, kroonbladen 1,8-2,7 mm, kelkbladen 3-4 mm, doosvrucht peervormig, 3 mm of langer, zaad 0,5-0,6 mm;

Tengere zandmuur (fig. 2)

Stengel tenger, met vrij lange leden, kroonbladen 1,1-1,6 mm, kelkbladen 2,5-3,1 mm, doosvrucht langgerekt kegelvormig, < 3mm, zaad < 0,5 mm;

Zomprus en veldrus hebben beide geladderde bladeren (maar de bloeistengel heeft geen tussenschotten). Zomprus komt gekromd (banaanachtig) uit de grond. Veldrus staat meer in de vegetatie dan zomprus, die eerder kale plekken verkiest. Bij veldrus zijn de bloemdekbladeren spits, en de buitenste typisch kleiner dan de binnenste (zie cursus Grassen van Hans Vermeulen). Het bloemdek zou (volgens sleutel Likona) strokleurig lichtbruin zijn bij veldrus en donkerbruin zwart bij zomprus. In [SLOBKOUSNIEUWS 25 jrg2 - Natuurpunt Noord-Limburg](#) staat dat Zomprus binnenin haartjes heeft. (foto)

Zomprus met de "laddertjes" en de haartjes binnenin

Daarna leerden we de kleine leeuwentand kennen. Het blad heeft haartjes die zich bovenaan vertakken in twee. (Bij ruige leeuwentand splits zich het haartje in drie.) Iemand had een 'Rothmaler - Exkursionsflora von Deutschland, Band 3' bij, waarin het haarfijn getekend stond. Menig verlanglijstje werd in gedachten met dit item aangevuld. Bij de volgende sleutel van gele composieten staan er nog meer onderscheidende kenmerken.

<http://www.yavannah.nl/infoteksten/gelecomposiet/behaard2.php>

Bij een middelgroot gras, waarvan we dachten dat het ruw beemdgras (ruige stengel en lange tong, staat graag op ruig terrein tussen brandnetels en dergelijke) of veld beemdgras (kort, recht tongetje, staat in vochtige tot droge bermen, waar ook de margriet zich thuis voelt) zou zijn, bleek het om straatgras te gaan. Straatgras staat waar tredplanten staan, het is eenjarig (en dus gemakkelijk uit te trekken) en heeft een kapvormig blad (het einde van de bladschijf is niet vlak maar net als een kap wat samengetrokken).

Wij vonden liggende klaver, die duidelijk meer bloempjes draagt dan de kleine klaver. Volgens Wikipedia is de brede, gebogen vlag van de bloem duidelijk in de lengterichting geplooid terwijl die bij de kleine klaver smaller is en niet of weinig geplooid. Liggende klaver komt voor op droge, meestal kalkhoudende, zandige grond.

We vonden nog kenmerkende soorten van voedselarme graslanden: tandjesgras, in pollen met bladeren die boven meer blinkend groen zijn en onder blauw. en kleine ratelaar, een halfparasiet op gras. De plant doet zelf aan fotosynthese maar heeft blijkbaar nood aan meer dan ze zelf bereiken kan om tot groei en bloei te komen en haalt het dan maar bij de burens. De boeren vroeger hadden liever geen concurrent voor hun grassen en maaiden het weg, bij natuurverenigingen horen ze graag dat de hooiweiden ratelen. Alweer stond in de Rothmaler een zeer verhelderende tekening.

Aan de bosrand stond een ganse vlek gladde witbol, die in tegenstelling tot de gestreepte enkel op de knopen behaard is.

Drie tot vier reuzen berenklaauwen hadden zich een beetje verscholen. Dit is nu echt een plant waar je geen sleutel of loep voor nodig hebt. Reuzenberenklaauw is afkomstig uit het westen van de Kaukasus. In het verleden werd de plant vooral geïmporteerd als rariteit voor in botanische tuinen. Uit deze tuinen is er een spontane verspreiding opgetreden over het Europese continent. Gezien hun fototoxiciteit zijn ze gevaarlijk, zie folder [Berenklauw. Wat je zeker moet weten. - Vlaams Agentschap Zorg en ...](#)

Op een plek waar ooit grond van elders gestort werd, stond een heel ander gamma van planten. We zagen zwart tandzaad, kleine veldkers, moeraskers, perzikkruid (gewimperd tuitje en vaak vlekken op het blad) en beklierde duizendknoop, die gele klierhaartjes op de stengel heeft en eerder een geelachtig bloeit. Een eindje verder stond de Japane duizendknoop, een minder geliefd lid van de duizendknoopfamilie.

Eindelijk konden we het bos in. Het pad was omzoomd met dikke pollen ijle zegge. We noteerden typische bossoorten als bosbes, kamperfoelie, bochtige smele, schaduwgras, brede en smalle stekelvaren ... De brede stekelvaren is groter en donkerder groen, ze is duidelijk driehoekig en buigt vaak wat door, ze heeft een donkere streep in de schubben onderaan op de steel. De smalle stekelvaren is kleiner, staat rechtop, heeft eenkleurige schubben en verkiest een eerder natte standplaats.

Blijkbaar was het hier ooit een camping of stonden hier weekend-huisjes. De sporen van menselijke aanwezigheid stonden in schril contrast met de natuurlijke omgeving. In het zompige stuk zagen we veenmos, sterzegge, moerasstruisgras (fijne blauwe blaadjes, wit tongetje), snavelzegge en we roken het gageveld voor we het zagen.

In het bos was ook de schade van de geweldige hagelstorm ten tijde van de Pukkelpopstorm (2011) nog zichtbaar. Er stonden veel dode dennen, o.a. een zeeden met de kenmerkende grote dennenkegels nog aan de ontnaalde takken.

Bij een ven vonden we struik- en dophei, ronde zonnedauw en geoorde wilg.

Het werd donker, Raf wees ons met moderne middelen de weg terug naar de startplek. Misschien was het een beetje spijtig dat we zo lang langs het kanaal bleven zoeken, zo hadden we wat tijd te kort om de bosvegetatie uitgebreid te onderzoeken.

Volgende week, woensdag 3 juli gaan we terug naar de Pukkelpopweide te Hasselt. Eerder dit jaar vonden we daar een mix van typische 'straat'soorten (hertshoornweegbree), weidesoorten en voor dit gebied eerder uitzonderlijke soorten in de aarde rond de geplante bomen (hoenderbeet, veldsla). Plaats van afspraak: parking tegenover kerk Kiewit, kruispunt Kempischesteenweg-Tulpinstraat,

LEUKE PLAATJES

Om een moerasgebied te exploreren moet je een Chinese vrijwilliger vinden en liefst een hele grote die blijf je het langst zien uitsteken! Gelukkig was Pieter van de partij.

Wetenswaard

http://www.br.fgov.be/PUBLIC/GENERAL/GENERALNL/publicationsplanten_dumortieranl.php

Een link voor plantenliefhebbers

We geven ook graag **het programma van C6 mee:**

Donderdag 29 augustus 18:00 uur, C6-11-13 Kasterlee. Afspreekpunt: T-splitsing Straaleind en Heidewind

Donderdag 19 september 17:30 uur, C6-23-12 Dessel. Afspreekpunt: Schans 16, Dessel (= bij Sluis)

Voor wie er echt nooit genoeg kan van krijgen geven we hierbij ook de agenda van de verschillende Limburgse plantenwerkgroepen

Datum	Organisator	Onderwerp	Vertrek	Info bij
Ma 01 juli	LPW	<i>C7 45 43/44</i> Batven	18.30u kerk Kinrooi	Bert Berten
Ma 01 juli	NPLanaken	<i>D7 53 44</i> Gemeentebossen Lanakerheide	18.30u Parking tgo Ziekenhuis Bessemmerstr.	Bart Hoelbeek
Woe 03 juli	SAP	<i>D6 47 32,</i> Pukkelpopweide en omgeving	18.30u parking tgo kerk Kiewit	Jan Wyers
Ma 08 juli	LPW	<i>E6 43 3x</i> Velm-dorp, holle wegen	18.30u kerk van Velm	Bert Berten
Woe 10 juli	SAP	<i>D6 47 24</i> Kiewit	18.30u parking Domein Kiewit	Jan Wyers
Ma 15 juli	LPW	<i>D7 22 12/21</i> Ruiterskuilen	18.30u Nijverheidslaan 1531 (langs firma Hout Daemen) Opglabbeek	Bert Berten
Woe 17 juli	SAP	<i>D6 45 11</i> St Paul	18.30u, hoek Opworpsstr en Lagendalstr., Tiewinkel	Jan Wyers
Ma 22 juli	LPW	<i>D6 54 4x</i> Schakkebroek	18.30u kerk Schakkebroek	Bert Berten
Woe 24 juli	SAP	<i>D6 45 23</i> Stokrooi	18.30u Waterloozenstr. 63 Stokrooi	Jan Wyers
Ma 29 juli	LPW	<i>D7 45 41/42</i> Boorsem	18.30u kerk Boorsem	Bert Berten
Woe 31 juli	SAP	<i>D6 54 24,</i> Cijnsbroek	18.30u hoek Wijerstraat en Herkkantstr., Spalbeek	Jan Wyers

Datum	Organisator	Onderwerp	Vertrek	Info bij
Ma 05 aug	LPW	E7 44 14 Roosburg kalkgroeve	18.30u Kerk Zichen, (ZZBolder)	Gabriël Erens
Ma 05 aug	NPLanaken	E7 13 23 Gellikerheide-Kriekaert	18.30u parking domein Kriekaert	Bart Hoelbeek
Woe 07 aug	SAP	D6 45 12 , Groene Delle	18.30u Waterloozenstr. 157	Jan Wyers
Ma 12 aug	LPW	D6 35 41/42 Vijvers Terlaemen	18.30u Parking Circuit Zolder	Bert Berten
Woe 14 aug	SAP	D6 45 21 Stokrooi	18.30u, hoek Klein Spanjestr en Jaagpad kanaal	Jan Wyers
Ma 19 aug	LPW	C7 33 24/41 Abeek, Kreiel	18.30u kerk van Beek, Bree	Bert Berten
Woe 21 aug	SAP	D6 57 12 , Albertkanaal	18.30u, hoek Visserijstr. En Scheepvaartkaai	Jan Wyers
Ma 26 aug	LPW	D7 42 13 Dorpsbeek Genk	18.30u Heempark Hoogzij 7	Bert Berten
Woe 28 aug	SAP	D6 47 23	18.30u Parking Domein Kiewit	Jan Wyers
Ma 02 sept	NPLanaken	E7 13 42 Gellik centrum	18.30u St-Laurentiuskerk..	Bart Hoelbeek